

Stephen Wozniak

Za nenápadnými inovacemi, jež k překvapení ekonomických prognostiků a futurologů radikálně mění svět, stojí drobné náhody. K takové náhodě došlo, když instruktor vyučující nepovinný předmět programování koncem **60. let minulého století posadil do jedné lavice Steva Jobse a Steva Wozniaka**, kteří o sedm let později založili Apple Computer, Inc. Dnes je Apple v počítačovém průmyslu nepřehlédnutelným gigantom, který představuje významnou alternativu k platformě PC a který nepřestává překvapovat netradičními inovacemi, prezentovanými důmyslnými reklamními kampaněmi, pro něž se vžilo heslo: Think Different. Počítače s logem jablka ovšem nenajdete pouze u jejich nezřídka až kultovně naladěných uživatelů, ale i ve vědeckých střediscích a na univerzitách, stejně jako v kancelářích, grafických či nahrávacích studiích nebo filmových střížnách. Výkonné computery s procesorem G5, stabilní operační systém Mac OS X, který výrazně předběhl dobu, přenosné přehrávače iPod a úspěšný on-line prodej hudby po celém světě, to všechno se skrývá za tváří současného Applu.

Skoro se až nechce věřit, že na začátku byla pouze **nenápadná malá garáž a dva nedostudovaní vysokoškoláci s odvážným nápadem...** Stephen Wozniak, jemuž přátelé i tisíce jeho příznivců neřeknou jinak než Woz, se narodil 11. srpna 1950. Na tom, že se něj stal počítačový nadšenec, měl nemalý podíl jeho otec. **Jerry Wozniak byl inženýrem ve společnosti Lockheed a dokázal svého syna zcela nadchnout pro technické obory, zejména pro elektroniku.** Už v jedenácti letech si Woz doma s otcovou pomocí postavil vlastní amatérskou rádiovou stanici. O dva roky později získal na střední škole ocenění, když v elektrotechnickém kroužku sestavil elektronický kalkulátor. V té době se také

poprvé seznámil s počítači, a jak bylo výše poznamenáno, na střední škole se setkal se Stevem Jobsem.

Jen stěží si lze představit různorodější dvojici. Přesto se v mnoha věcech shodovali. Oba po střední škole vstoupili na **univerzitu v Berkley a oba ji opustili** jen proto, aby se mohli věnovat počítačům u slibně se rozvíjejících firem, **Woz u Hewlett-Packard, Jobs u Atari**. Oba se také záhy shodli na tom, že nastal čas, aby počítače opustily obří klimatizované sály a začaly se ve zmenšené podobě ucházet o pozornost běžných uživatelů. Obdobně uvažovala i jiná dvojice, Bill Gates a Paul Allen, když zhruba ve stejné době v Seattlu začali zjednodušovat výukový program Basic pro potřeby uživatelů počítače Altair. Cesta k založení úspěšné společnosti, jedné z prvních, které předznamenal zlatý věk kalifornského Silicon Valley, byla připravena. **V roce 1975 začal Woz navštěvovat Homebrew Computer Club, kde poprvé na mohl pracovat s Altaiem 8800. Možnosti tohoto stroje jej fascinovaly, a protože si nemohl dovolit pořídit vlastní, pokusil se zkonstruovat doma něco podobného.** Jobs, který jeho úsilí sledoval, poprvé prokázal svůj obdivuhodný cit pro budoucí trendy a přišel s návrhem, že by mohli vytvořit firmu na výrobu malých „domácích počítačů“. Jestliže Jobs svůj návrh zprvu nebral příliš vážně, Woz byl ještě daleko skeptičtější. Přesto se nakonec rozhodli, že nebudou déle váhat a zkusí své vize zrealizovat.

Nejslavnější garáž

Tak se stalo, že šestadvacetiletý Steve Wozniak a o pět let mladší Steve Jobs založili v roce 1976 společnost Apple Computer (třetím společníkem byl o generaci starší Ron Wayne, ale ten zůstal ve firmě pouze dvanáct dní). Vstupním kapitálem byla skromná částka 1 300 dolarů. Získali ji tak, že Jobs prodal svůj ojetý Volkswagen Van a Wozniak programovatelnou kalkulačku. Možná vás napadne otázka: **Proč vlastně Apple? S tímto názvem přišel údajně Jobs, který byl pod vlivem filozofie zen-buddhismu. Jablko je v ní symbolem dokonalosti.** Ale že v technologii nemůže být nic dokonalé, bylo v logu duhové jablko nakousnuté. **Woz k tomu později dodal: „Kromě toho nás nic lepšího stejně nenapadlo.“**

První počítač začali montovat v ložnici Jobsovy sestry. Životopisci rádi uvádějí, že Jobsův otec se na to nemohl dívat, a tak jim uvolnil místo v garáži, ze které se zanedlouho stala nejslavnější garáž počítačové historie. Bylo to tak: první krok se odehrál, když tato dvojice mladých počítačových nadšenců pospájela v nenápadné garážové dílničce v Cupertinu příslušné součástky a smontovala je do nepříliš vzhledné dřevěné škatule. Součástí byl i jednoduchý operační systém, který Woz, stejně jako Bill Gates a Paul Allen, vytvořil na základě Basicu. Výrobek dostal označení **Apple I**. Tento podomácku sestavený osmibitový computer může z dnešního pohledu vypadat sice poněkud směšně, ale na druhé straně jde o historický unikát, za který se dnes platí horentní sumy. Důležité bylo, že společnost Apple měla první hmatatelný výsledek, produkt, který lze považovat za předstupeň jejích oslnivých úspěchů. **Zatímco Woz byl technickým mozkiem firmy, obchodně nadanému Jobsovi brzy došlo, že obdobně ladění nadšenci z jejich okolí berou jejich troufalý výstřelek vážně, a zahájil prodej.** V garáži bylo následně smontováno na padesát Apple jedniček a každá z nich byla nabízena za **666 dolarů. Již o rok později zažila mladičká počítačová firma ze Silicon Valley nečekaný obchodní úspěch, když na veletrhu West Coast Computer Faire představila počítač Apple II.** Tato událost je dnes právem považována

za rozhodující krok při vzniku fenoménu osobního počítače. Ne náhodou se říká, že model Apple II byl pro počítačový průmysl tím, čím Ford T pro průmysl automobilový. Zaplavil Spojené státy a úspěšně vtrhl i do Evropy. Dokonce i v Silicon Valley byl nástup společnosti Apple Computer jevem naprosto mimořádným. Firma nejenže mohla rychle opustit těsnou garáž Jobsova otce, ale stala se uznávanou společností, která směle mířila do velkého byznysu.

Jak vlastně vznikl Apple II? Šéfkonstruktérem dvojky, stejně jako jedničky, byl právě Steve Wozniak, jenž si uvědomil, co uživatel malého domácího počítače žádá. Bez zajímavosti není fakt, že první prototyp **Apple II sestavil již v létě roku 1976 a nabídl jej představenstvu společnosti Commodore, které ho odmítlo.** Na poznání, že toto odmítnutí bylo obrovskou chybou, nemuseli lidé z Commodore dlouho čekat... Apple II byl totiž první skutečný osobní počítač, jehož **koncepce** si brzy našla řadu následovníků v modelech jiných výrobců, a to i takových titánů, jako bylo **IBM či Hewlett-Packard.** Co se týče technické stránky, Woz se poučil z Applu I. **Jádrem byl procesor 6502 firmy MOS Technology. Namísto dřevěného krytu měla už dvojka úhlednou plastickou skříňku a barevnou grafiku, což byl naprosto revoluční prvek.**

Zákony pohybu

Společnost se rozrůstala, mezi nově příchozími byli například computerový inženýr Jeff Raskin, pozdější spoluvůrce Macintoshe, který již na konci 60. let publikoval práci o grafickém rozhraní, nebo schopný manažer Mike Markkula, jenž s sebou přinesl výraznější investice. Wozniak začal pracovat na Apple III, nicméně začínající neshody s Jobsem práci brzdily. Přesto se rodila nová řešení, která společnost posouvala dopředu. Šlo například o zdokonalený Apple II+, stejně jako o řadu revolučního softwarového řešení, program AppleSoftBasic či aplikaci Calculer, z něhož se později stal legendární VisiCalc, předchůdce vyspělých tabulkových editorů.

Na konci roku 1980 vstoupila společnost Apple na burzu. Ještě téhož dne stouply její akcie o 32 %. Jobs, majitel největšího balíku akcií, vydělal 217 milionů dolarů. Milionáři se ovšem nestali pouze zakladatelé firmy, ale i čtyřicet zaměstnanců, zčásti i proto, že se Woz s nimi ochotně o svůj podíl rozdělil. Wozniakova pozice se společností ovšem nadále slábla na úkor despoticky se chovajícího Jobse. Vývoj nových produktů to naštěstí vážněji neohrozilo. **Apple III**, jeden z prvních multiprocesorových desktop počítačů, byl slavnostně představen na National Computer Conference v květnu 1980. Jeho vysoká cena, která byla podle konfigurace stanovena na 4 340–7 800 dolarů, bránila, aby se výrazněji prosadil na trhu. **Zásadní zlom přišel v roce 1981**, kdy v důsledku nastartované revoluce vstoupila na trh osobních počítačů společnost IBM. Jobs si uvědomil, že mohutné síle Big Blue bude Apple moci konkurovat pouze zásadními inovacemi, které od základu změní chápání osobního počítače. Z tohoto důvodu začal intenzivně pracovat na již započatém projektu **Macintosh**, aby si nejen udržel postavení jediného významného výrobce, který nestojí na kompatibilní platformě, ale především **inovátora, jenž určuje směr vývoje.** Na Maca neměl už Steve Wozniak takřka žádný vliv. **V roce 1981, kdy havaroval ve svém soukromém letadle, se rozhodl z vedení společnosti Apple odejít.** Vrátil se na univerzitu, kde dokončil vysokoškolské studium, a současně pracoval jako vývojář v technickém oddělení společnosti. Notnou část své energie a zejména finančních prostředků věnoval na pořádání velkých

kalifornských rockových festivalů v letech 1982 a 1983 (vešly ve známost pod názvem US Festival a vystupovaly na nich takové osobnosti rockové hudby, jako např. **Grateful Dead, INXS, Santana, David Bowie** či **U2**). Steve Wozniak opustil Apple v roce 1985, tedy devět roků po založení společnosti. Téhož roku odešel i Jobs, ovšem za daleko dramatičtějších okolností. Apple totiž na Jobse podal trestní oznámení, společnost tvrdila, že Jobs zná citlivá technologická tajemství, která použije ve své nové firmě NeXT. Spor skončil příštího roku smírem. **Na rozdíl od Wozniaka se ale Jobs v roce 1997 do vedení Applu vrátil**, když firma za takřka půl miliardy dolarů koupila jeho nepříliš úspěšnou společnost NeXT. Zkrátka se Jobs znovu stává výkonným šéfem Applu, jenž se mezitím dostal do nemalých problémů, a za jeho vedení firma začíná opět prosperovat. Ne náhodou se dnes o Jobsovi mluví jako nejschopnějším manažerovi světa.

A Wozniak? Jeho životní osudy se ubíraly jinou cestou. Ačkoli k jeho dalším aktivitám patřilo založení firmy Cloud 9 na výrobu elektronických ovladačů a pak působení v řadě dalších společností, více se realizoval v nekomerčním sektoru, zvláště v oblasti školství. Dodnes působí jako učitel informační technologie a štědrý sponzor nejrůznějších vzdělávacích programů, zaměřených většinou na moderní technologie. Wozniak, jemuž americký prezident propůjčil Národní medaili za technologický rozvoj, nejvyšší ocenění, které může americký vědec obdržet, o sobě říká: „Měl jsem zkrátka štěstí. Původně jsem toužil mít počítač a podařilo se mi ho sestrotit. Pak jsem zatoužil své myšlenky více prosadit, a tak jsme se Stevem založili Apple...“

Zpracoval: Zdeněk Liehne